

har man fuld Rede paa Landbrugenes Antal og Størrelse m. v., og Landbrugets Virksomhed er fra forskellige Synspunkter statistisk belyst dels gennem de nævnte Tællinger, dels ved Hjælp af den aarlige Høststatistik og forskellige Specialundersøgelser, i hvilken Forbindelse det kan bemærkes, at man ved Udfærdigelsen af Spørgeskemaerne til den i 1923 optagne Landbrugsstatistik i nogen Grad har regnet med, at denne Statistik skulde supplere en Erhvervsstatistik for Industri og Handel. Det maa endvidere erindres, at selv om Landbrug i mange Tilfælde drives i Forbindelse med industriel Virksomhed (Teglværksdrift, Mølleri og lign.), vil saadanne Erhvervskombinationer dog som Regel ikke have samme Karakter som i Forholdet mellem Industri og Handel, hvor de to Sider af Virksomheden ofte er sammenkædede til en organisk Enhed. Endelig taler det praktiske Hensyn til Arbejdets Omfang og Bekostningen (Landbruget omfatter ca. 300 000 Enheder, Industri og Handel tilsammen antagelig ca. 170 000), for at begrænse Tællingen som foreslaaet.

Tællingen tænkes foretaget paa lignende Maade som Haandværks- og Industritællingen i 1914, og det her fremsatte Lovforslag er da ogsaa — bortset fra de Ændringer, der er en Følge af Tællingens Udvidelse til at medomfatte Handelsgruppen — i det væsentlige enslydende med Lov Nr. 290 af 17. December 1913 om en Haandværks- og Industritælling i Aaret 1914.

Med Hensyn til Materialets Tilvejebringelse maa man — ligesom ved Haandværks- og Industritællingen 1914 — regne med Kommunalbestyrelsernes Medhjælp. Dette gælder ikke mindst Udarbejdelsen af de Fortegnelser over samtlige Industri- og Handelsvirksomheder, der er nødvendige af Hensyn til Kontrollen med Materialets Fuldstændighed. Ingen vil bedre end Kommunalbestyrelserne kunne paase, at alle, som falder indenfor Tællingens Ramme, medtages i denne. Paa Landet vil i de allerfleste Tilfælde Kommunalbestyrelsernes Stedkendskab være tilstrækkeligt, og i Byerne vil man i Mandtalslisterne have et ret paalideligt Grundlag. Naar de af Kommunalbestyrelserne fremskaffede Fortegnelser kontrolleres og suppleres ved Hjælp af Oplysninger, der andetsteds findes om Landets industrielle og kommercielle Virksomheder, tør det antages, at Materialet vil kunne blive praktisk set fuldstændigt.

De Oplysninger, der ved Tællingen tænkes indsamlede fra de enkelte Virksomheder, vil delvis være af samme Art som ved

Haandværks- og Industritællingen i 1914, idet man dog paa flere Punkter mener at kunne nøjes med noget mere summariske Data. Endvidere vil den væsentligste Del af den Produktionsstatistik, der var knyttet til de foregaaende Industritællinger, kunne bortfalde, idet der siden 1916 er udgivet aarlige Oversigter over Produktionens Omfang i de væsentligste Fabrikfag. Da den aarlige Produktionsstatistik, hvortil Materialet tilvejebringes med Hjemmel i Toldlovens § 40, alene omfatter industrielle Virksomheder, der er undergivne Tilsyn i Medfør af Lov Nr. 143 af 29. April 1913, vil det imidlertid være ønskeligt, om Produktionsstatistikken kunde suppleres ved Oplysninger fra en Del af de Virksomheder, der ikke er undergivet det nys nævnte Tilsyn; hertil sigter den i Lovforslagets § 3 optagne Bestemmelse om, at Skemaerne kan indeholde Spørgsmaal om Bruttomængde og Bruttoværdi af Produktionen og af de til Produktionen anvendte Raa- og Hjælpstoffer. For Handels-Virksomhederne vil det til Vurdering af Forretningens Karakter og Omfang være nødvendigt at have Oplysning om den samlede Omsætning, jfr. de sidste Ord i Lovforslagets § 3.

I Forbindelse med de tre tidligere afholdte Haandværks- og Industritællinger optoges Statistik over Arbejds løn, og i Loven om Industritællingen 1914 fandtes der ogsaa en Bestemmelse om, at Skemaerne kunde indeholde Spørgsmaal herom. Naar en tilsvarende Bestemmelse ikke findes i det her foreliggende Lovforslag, er Grunden den, at Erfaringen har vist, at de Krav, der nutildags — med Rette — stilles til hurtig Orientering angaaende Arbejds lønnens Højde, ikke kan fyldestgøres gennem en Tælling af den her foreslaaede Art. Lønstatistikken for Haandværkets og Industriens Arbejdere har da ogsaa for længst brudt sig andre Veje, idet man har bearbejdet lønstatistiske Data fra Arbejdernes og Arbejdsgivernes Organisationer og navnlig udnyttet de omfattende Oplysninger, der til Brug for Strejkeforsikringen og ved Overenskomstforhandlingerne regelmæssigt indsamledes af Dansk Arbejdsgiverforening.

Tællingen tænkes afholdt i Maj eller Juni Maaned, paa hvilken Tid Beskæftigelsesgraden for de fleste Arter af Virksomheder tør antages at være normal (de tre tidligere Haandværks- og Industritællinger fandt Sted henholdsvis 25. Maj, 12. Juni og 26. Maj). Der vil af Indenrigsministeriet blive fastsat en bestemt Dag til Tællingens Afholdelse, dog saaledes, at der gives nogle Dages Frist til Udfyldningen af Spørgeskemaerne.